

ВІДГУК

**офіційного опонента проф. Гарагатого Ігора Анатолійовича
на дисертаційну роботу Слабого Олександра Івановича на тему:
«Одночасна білатеральна черезшкірна нефролітотрипсія при лікуванні
двобічного нефролітіазу», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата
медичних наук за спеціальністю 14.01.06-урологія.**

Актуальність обраної теми дисертації

Двобічний нефролітіаз спостерігається в 15-20 % випадків у хворих на СКХ. Він викликає розлади уродинаміки і гемодинаміки, що, в свою чергу, призводить до розвитку гіпоксично-ішемічних ушкоджень паренхіми нирки. Це обумовлює актуальність своєчасної їх діагностики та, відповідно, своєчасного лікування.

Наразі в літературі описана низка різноманітних аспектів конкрементів, що припускає використання безлічі альтернативних методів лікування хворих на двобічний нефролітіаз. При цьому, можливість застосування різних малоінвазивних методик у комплексному лікуванні даного захворювання, їх позитивні та негативні сторони часто є предметом дискусій.

Вказане свідчить про безумовну актуальність і нагальність дисертаційної роботи.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами.

Робота є частиною комплексних досліджень, здійснених у рамках науково-дослідної роботи кафедри урології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Рентгенендоурологічні та інші малоінвазивні методи лікування хворих із патологією сечостатевої системи» 2013-2017 рр. (№ державної реєстрації: 0113U004542, шифр: ІН40.02.0001.13).

Новизна дослідження та одержаних результатів

Обґрунтовано високу ефективність одномоментної білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії в лікуванні двобічного нефролітіазу.

Вивчено порівняльні результати хірургічного лікування хворих з двобічним

нефролітіазом різними видами літотрипсії, доведено переваги одномоментної білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії.

Проведені дослідження дозволили окреслити покази та протипокази до проведення одночасної білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії, а також доведено високу інформативність показників радіоізотопної ренографії до лікування та після процедури черезшкірної білатеральної нефролітотрипсії, що дозволяють контролювати стан секреторної та екскреторної функції нирок.

Розроблено та апробовано алгоритм відбору та підготовки пацієнтів з двобічним нефролітіазом для одночасної двобічної черезшкірної нефролітотрипсії. Визначено показання до використання консервативних та хірургічних методів лікування на основі клінічних проявів, інструментальних та лабораторних методів дослідження.

Прораховано та порівняно сумарні витрати на лікування пацієнта з двобічним нефролітіазом при проведенні одномоментної та двоетапної черезшкірної нефролітотрипсії.

Практичне значення результатів дослідження

Визначено доцільність виміру порогових значень лабораторних показників – креатиніну та гемоглобіну у хворих з нефролітіазом до та після операції для визначення імовірності розвитку ускладнень.

Рекомендовано застосування черезшкірної білатеральної нефролітотрипсії у пацієнтів з двобічним нефролітіазом.

Визначена доцільність вимірювання показників радіоізотопної ренографії до та після процедури ЧШНЛ.

У роботі представлено лікувальну тактику у пацієнтів з двобічним нефролітіазом, яка враховує розміри конкременту, його щільність, локалізацію в різних відділах нирок та тривалість захворювання.

Запропонований алгоритм вибору методу лікування хворих з НЛ надає можливість обирати оптимальний метод хірургічного лікування, що дозволить знизити рівень можливих ускладнень черезшкірної нефролітотрипсії та суттєво покращити результати лікування хворих на нефролітіаз.

Ступінь обґрунтованості та достовірність положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота виконана на достатньому науковому та методичному рівні. Достовірність отриманих результатів підтверджується використанням сучасних і адекватних методів дослідження, достатнім обсягом клінічного матеріалу, статистичною обробкою отриманих даних.

Залежно від типу оперативного втручання було сформовано дві групи пацієнтів: 45 осіб, яким видалення конкрементів нирок проводили під час однієї операції черезшкірної нефролітотрипсії (одномоментно), і 24 пацієнти, яким дане оперативне втручання здійснювали поетапно у два чи більше етапів.

Дослідження динаміки накопичення радіоізоотопу проводили на підставі результатів обстеження 21 пацієнта, хворого на сечокам'яну хворобу, із наявним двобічним нефролітіазом. Максимум накопичення ізоотопу в лівій та правій нирках досягається в середньому на 6 хвилині, найшвидший показник – 4 хвилина, найдовший показник досягнення максимального значення – 10 хвилин.

Достатня кількість обстежених хворих, раціональний підхід до формування груп, переконливі дані статистичної обробки зумовлюють високу достовірність отриманих результатів, на які спирався дисертант при формуванні висновків. Викладення матеріалу супроводжується якісним ілюстративним матеріалом.

Структура та зміст дисертації.

Дисертаційна робота викладена на 173 сторінках друкованого тексту. Робота складається із анотації, змісту, переліку умовних позначень та скорочень, основної частини із вступом, аналітичним оглядом релевантних інформаційних потоків, програмою, обсягом, матеріалами і методами досліджень, розділів власних досліджень з аналізом та узагальненням їх результатів, висновків та практичних рекомендацій, списку використаних джерел, який включає 187 літературних джерел, в тому числі 94 кирилицею та 93 латиною. Робота ілюстрована 20 рисунками, 25 таблицями, містить 3 додатки.

У вступі розкрито суть і стан проблеми, як то критерії та об'єм лікувальних хірургічних заходів у пацієнтів з двобічним нефролітіазом. Сформульовані мета і завдання дослідження, його наукова, теоретична та практична значимість.

Розділ 1 містить критичний аналіз сучасних джерел інформації, на підставі яких розглянута проблема двобічного нефролітіазу. Висвітлені сучасні підходи до лікування останнього. Проведено аналіз існуючих лікувальних заходів, які зменшують кількість післяопераційних ускладнень та суттєво зменшують ліжкодень і пришвидшують повернення пацієнта до працездатного стану. Окреслено коло питань які досі залишаються невирішеними, зокрема доцільності проведення одночасної білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії при лікуванні двобічного нефролітіазу.

У розділі 2 автор описує основні дослідницькі прийоми, що відображають доступну інформацію і власний досвід автора. Автор використав сучасний спектр досліджень: клінічні, інструментальні, методи медичної статистики обробки отриманих даних. Цей спектр досліджень дозволив автору отримати кінцеві результати і сформулювати науково і практично обґрунтовані висновки.

Використані автором методи сучасні, об'єм досліджень достатній.

В розділі 3 автор наводить клініко-діагностичну характеристика пацієнтів із двобічним нефролітіазом, яким проводилось одно- чи двоетапне видалення конкрементів. Для цього було проаналізовано результати лікування 45 пацієнтів, яким видалення конкрементів нирок проводили під час однієї операції черезшкірної нефролітотрипсії (одномоментно), та 24 пацієнти, яким черезшкірну нефролітотрипсію здійснювали поетапно у два чи більше етапів.

В розділі 4 проведено порівняння динаміки показників радіоізотопної ренографії до і після одномоментної двобічної черезшкірної нефролітотрипсії: накопичення ізотопу, зміни показника Вінтера, відносної секреторної активності та зменшення часу напіввиведення ізотопу, що в свою чергу показало покращення функціонального стану та позитивну динаміку у відновленні секреторної та екскреторної функції нирок в порівнянні з іншими лікувальними методиками.

В розділі 5 прораховано вартість медичної послуги пацієнту при проведенні одночасної та поетапної черезшкірної нефролітотрипсії у відділенні урології що дає змогу вибрати більш економічно вигідний та ефективний метод лікування хворих з двобічним нефролітіазом.

У розділі 6 описано обов'язкові методи обстеження, медикаментозну та інструментальну підготовку, встановлено критерії відбору пацієнта та

розроблено алгоритм підготовки пацієнта із двобічним нефролітіазом до одночасної двобічної черезшкірної нефролітотрипсії.

Останній розділ є резюме дисертації, яке відображує підсумок наукових досліджень і обраного напрямку. Власні спостереження автор порівнює з джерелами літератури, що дає можливість переконатися в коректності досліджень і висновків.

Результати аналізу знайшли відображення в висновках і практичних рекомендаціях дисертації і логічно впливають з цієї роботи.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

Основні положення дисертації опубліковано у 17 виданнях, у тому числі – 10 статей у наукових фахових виданнях (з них 9 – у виданнях, затверджених МОН України, що входять до наукометричних баз, та 1 – у міжнародному виданні), 6 друкованих праць, що відображають апробацію матеріалів дисертації, 1 раціоналізаторська пропозиція

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту і оформлення.

Суттєвих недоліків дисертація та автореферат не мають. Є деякі не досить вдалі стилістичні обороти, громіздкі вислови, але ці недоліки не мають принципового характеру та в жодній мірі не впливають на сенс роботи і достовірність наукових положень і висновків.

Я маю такі запитання до автора:

1) Які субопераційні ситуації ви ввадаєте протипоказаннями до одномоментної білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії і яким чином змінюється поточна тактика у таких хворих?

2) Які саме ускладнення найчастіше зустрічались при одночасній білатеральній черезшкірній нефролітотрипсії, яким чином корегувались і як впливали на перебіг післяопераційного періоду?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Результати дисертаційної роботи можуть бути використані в повсякденній практиці урологічних відділень. Матеріали дисертації можуть знайти своє місце під час підготовки студентів, лікарів-інтернів і при вдосконаленні лікарів-фахівців.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Слабого Олександра Івановича на тему «Одночасна білатеральна черезшкірна нефролітотрипсія при лікуванні двобічного нефролітіазу» є завершеним дослідженням, в якому представлена ефективність результатів лікування хворих на двобічний нефролітіаз шляхом застосування білатеральної черезшкірної нефролітотрипсії, ґрунтованого на всебічному дослідженні критеріїв її виконання.

За своєї актуальності, наукової новизни отриманих даних, обсягом, методологічним та методичним рівнем, теоретичним і практичним значенням, об'єктивністю та обґрунтованістю висновків, робота відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінета Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. та № 656 від 19.08.15 р. щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю - 14.01.06 урологія, а сам дисертант гідний присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент:

**професор кафедри урології, нефрології
та андрології ім. А.Г. Подреза
Харківського національного
медичного університету МОЗ України,
доктор медичних наук, професор,
Заслужений лікар України**

І.А. Гарагатий